

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

HET COLLEGE VERZOEKT U DIT RAADSVOORSTEL TE BEHANDELEN

ONDERWERP : Vaststellen kernopgaven Omgevingsvisie

ZAAKNUMMER : 2003-2019

B&W VERGADERING : 5 februari 2019

AGENDACOMMISSIE : 14 februari 2019

RAADSVERGADERING : 21 maart 2019

PORTEFEUILLEHOUDER : dhr. W.J.M. (Wout) Wagenmans

BEHANDELEND AMBTENAAR : Vincent Breen en Petra Hofman
telefoon: 0572-347853, e-mail: Vincent.Breen@raalte.nl

FATALE TERMIJN(EN) :

BIJLAGE(N):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Opbrengst fase 1 Omgevingsvisie:
 - a. Van veelheid aan dingen naar 3 kernopgaven (trechter)
 - b. Wie we hebben gesproken
 - c. Wat onze inwoners belangrijk vinden in hun omgeving
 - d. Relevante thema's

RAADSVORSTEL

RAADSVERGADERING : 21 maart 2019

ZAAKNUMMER : 2003-2019

ONDERWERP : Vaststellen kernopgaven Omgevingsvisie

VOOR INFORMATIE : Vincent Breen
: telefoon: 0572-347853, e-mail: Vincent.Breen@raalte.nl

SAMENVATTING

We werken toe naar een Omgevingsvisie die de gemeenteraad in het najaar kan vaststellen. In de periode tot de zomer 2018 hebben we een fase gehad van inventariseren en verkennen. Die eerste fase heeft veel informatie opgeleverd. Nu zitten we in de (tweede) fase van selecteren van kernopgaven en het uitwerken daarvan. Dat is een belangrijk moment in het proces. Wij willen daarom de kernopgaven door de gemeenteraad laten beschouwen en vaststellen. Het voorstel is de volgende drie kernopgaven vast te stellen als centrale opgaven van de Omgevingsvisie:

- a. Hoe geven we vorm en invulling aan de ontwikkelingen in het buitengebied, zodat het een prettige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren?
- b. Hoe zorgen we dat bestaande wijken en dorpen leefbaar en aantrekkelijk blijven?
- c. Hoe creëren we de optimale randvoorwaarden voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in Raalte?

BESLISPUNTEN

1. De volgende kernopgaven vast te stellen als centrale opgaven van de Omgevingsvisie:
 - a. Hoe geven we vorm en invulling aan de ontwikkelingen in het buitengebied, zodat het een prettige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren?
 - b. Hoe zorgen we dat bestaande wijken en dorpen leefbaar en aantrekkelijk blijven?
 - c. Hoe creëren we de optimale randvoorwaarden voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in Raalte?

INLEIDING

Proces omgevingsvisie

We werken toe naar een Omgevingsvisie die de gemeenteraad in het najaar kan vaststellen. In de periode tot de zomer 2018 hebben we een fase gehad van inventariseren en verkennen. Die eerste fase heeft veel informatie opgeleverd. Onze 'luistervinken' spraken met ca. 1000 inwoners over de vraag wat zij belangrijk vinden in hun leefomgeving. Vakspecialisten brachten in beeld welke ontwikkelingen en opgaven zij zien als zij naar de toekomst kijken. We haalden bij uw raad op wat u belangrijk vindt, zowel qua proces als inhoud. We analyseerden trends en ontwikkelingen en haalden opgaven uit het Roalter akkoord.

Nu zitten we in de tweede fase van selecteren van opgaven en uitwerken daarvan. De selectie van kernopgaven, om deze vervolgens verder uit te werken in een participatieproces, is daarvan een belangrijk onderdeel. Na de selectie van kernopgaven door de gemeenteraad worden deze verder uitwerkt. De opbrengsten van dit proces worden samengebracht in de Omgevingsvisie, die we in het najaar beogen vast te stellen.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie vertalen we de inhoud naar de verschillende doelgroepen die met de visie moeten werken.

Selecteren kernopgaven

We staan nu aan het begin van fase 2. Die begint met het terugbrengen van alle informatie tot een beperkt aantal kernopgaven waarover we in gesprek willen met de samenleving. Dit principe is beeldend weergegeven in bijlage 1a. Wij zijn tot 3 kernopgaven gekomen die wij op 10 januari in een informatiebijeenkomst aan u hebben gepresenteerd:

1. Hoe geven we vorm en invulling aan de ontwikkelingen in het buitengebied, zodat het een prettige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren?
2. Hoe zorgen we dat bestaande wijken en dorpen leefbaar en aantrekkelijk blijven?
3. Hoe creëren we de optimale randvoorwaarden voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in Raalte?

Naast een toelichting op deze opgaven gaf prof. dr. Gert-Jan Hospers zijn 'blik van buiten' op het DNA van Raalte. De presentaties van 10 januari vindt u [hier](#).

BEOOGD EFFECT

U heeft op 10 januari al kort kunnen reflecteren op de opgaven. Onze indruk was dat u de kernopgaven herkenbaar vindt, gelet op de opbrengst uit fase 1 en misschien wel vanuit uw eigen kennis en ervaring. De selectie van de kernopgaven is een belangrijk moment in dit proces. We bepalen hiermee grotendeels de focus die de visie krijgt. We bepalen hiermee ook op welke onderwerpen we in dit visietraject in gesprek gaan met onze inwoners, ondernemers en organisaties. Dat maakt dit een belangrijk moment in het proces en wij willen daarom de kernopgaven door de gemeenteraad laten beschouwen en vaststellen.

ARGUMENTEN

In de bijlagen bij dit voorstel is beeldend de opbrengst van de eerste fase samengevat. Daarnaast hebben wij Gert-Jan Hospers om zijn analyse van het DNA van Raalte gevraagd. Uit deze veelheid aan informatie hebben wij rode draden gedestilleerd en die opgaven geselecteerd die naar ons idee de meeste impact hebben op onze fysieke leefomgeving, of die het meest vragen om keuzes of richting op strategisch niveau. De essentie van wat wij nu doen is weergegeven in bijlage 1a (trechter). Bij het selecteren en formuleren van de kernopgaven hebben we gelet op: (1) het articuleren van de urgentie of belang van de opgave, (2) het aansluiten bij de belevingswereld van inwoners en wat zij belangrijk vinden en (3) het formuleren van kernopgaven waarbij we zaken in samenhang (integraal) bekijken. We lichten onze gedachten per kernopgave kort toe:

Kernopgave 1: Hoe geven we vorm en invulling aan de ontwikkelingen in het buitengebied, zodat het een prettige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren?

We zien veel ontwikkelingen in het landelijk gebied die effect hebben en in samenhang moeten worden gezien. Zoals: Inpassing van diverse (conflicterende) functies. Ontwikkelingen landbouw (stoppers, schaalvergroting, ontwikkeling richting kringlooplandbouw etc.); opwek energie; woningbouw; recreatie & toerisme; ondernemerschap. Hoe laten we dit samengaan met behoud of zelfs versterking van de ruimtelijke kwaliteit? Wij zien ook sociale thema's zoals een veranderende samenstelling van de bewoners van het buitengebied (meer burgers, minder boeren), andere dynamiek, oog voor 'vergeten bewoners', vergrijzing. Met deze veelheid aan ontwikkelingen die gelijktijdig in het zelfde gebied spelen en de (beleids)ruimte die we hebben vraagt dit om een integrale, gebiedsgerichte benadering.

Wat we voor de visie willen bereiken is meer inzicht in de opgave, een visie op de toekomst voor het buitengebied van Raalte en wat nodig is in de zin van sturing door de gemeente in de interactie met andere partijen. De dialoog landbouw, die wij onlangs met een eerste gesprek gestart zijn, integreren we in deze kernopgave.

Kernopgave 2: Hoe zorgen we dat bestaande wijken en dorpen leefbaar en aantrekkelijk blijven?

Het grootste deel van onze inwoners woont in wijken die 40, 50 of 60 jaar oud zijn. Deze wijken zijn ontworpen in een andere tijd en zijn aan 'groot onderhoud' toe. Hoe houden we deze woongebieden leefbaar, sociaal sterk en levensloopbestendig? En hoe gaan we om met de urgente vraagstukken als klimaatadaptatie en de energieopgave? Deze opgave is door zijn omvang en de termijn waarop dit vraagstuk speelt strategisch van aard: hoe zorgen we dat we onze wijken en kernen ook op de langere termijn leefbare en aantrekkelijke woonomgevingen blijven?

Wat we voor de visie willen bereiken is meer inzicht in de opgave, een visie op de toekomst voor de bestaande wijken en dorpen van Raalte en wat nodig is in de zin van sturing door de gemeente in de interactie met andere partijen.

Kernopgave 3: Hoe creëren we de optimale randvoorwaarden voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in Raalte?

Raalte ligt niet op een eiland en ook de kernen in Raalte staan niet op zichzelf. Deze opgave gaat over het ontwikkelen van een toekomstvisie op het geheel. Wat voor gemeente willen we zijn als het gaat om wonen, werken, ondernemen en recreëren? Gaan we vooral autonoom groeien of zien we toestroom uit Deventer en Zwolle? Voorzieningen: welke basis willen we in Raalte en hoe maken we slim gebruik van de verbinding stad-regio-platteland? Wat is daar dan voor nodig in termen van bereikbaarheid, verbondenheid in de regio, behouden en aantrekken talent?

Wat we hier voor de visie willen bereiken is een visie op het grotere geheel van de ontwikkelingen in de leefomgeving van Raalte en hoe bepaalde kansen en uitdagingen kunnen worden aangepakt.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is geen zelfstandige kernopgave. Dat lijkt wellicht een bijzondere keuze aangezien de energietransitie één van de belangrijkste inhoudelijke opgaven is. We hebben er expliciet voor gekozen dit als integraal onderdeel te behandelen in opgave 1 (buitengebied) en 2 (wijken). Wij denken op die manier het beste te kunnen aansluiten bij de samenleving en op die manier de meeste impact te hebben. Verder is duurzaamheid breder dan alleen energie. Breder duurzaamheid is dermate onlosmakelijk verbonden met andere opgaven dat wij voorstellen het ook op die manier te benaderen (o.a. duurzame economie, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, sociale duurzaamheid en duurzame landbouw).

KANTTEKENINGEN

1. Visieproces is dynamisch

Een visie maken in een open proces met veel ruimte voor inbreng uit de samenleving betekent een zekere mate van onvoorspelbaarheid. De kernopgaven dienen op dit moment vooral om focus aan te brengen in het proces. We willen rond deze kernopgaven de dialoog met de samenleving organiseren. Het is goed denkbaar dat de opgaven gedurende het proces met de samenleving worden aangescherpt of juist worden verbreed. Dat is inherent aan een proces als dit. Zo nodig sturen we bij.

2. Variatie in processen ten aanzien van kernopgaven

Elke opgave vraagt dat het proces is afgestemd op de specifieke opgave. Wij voorzien variatie tussen de opgaven wat betreft de intensiteit en omvang van het te organiseren proces. Opgave 1 zal het meest omvangrijk zijn vanwege de urgentie en complexiteit. Ter indicatie: wij denken dat 80% van de energie en middelen naar dat proces zal gaan versus 20% naar de andere twee opgaven.

FINANCIËN

De tweede fase van de Omgevingsvisie wordt uitgevoerd binnen het beschikbare budget van het programma implementatie Omgevingswet.

VERVOLG

In het 'rond de tafel' deel van de bijeenkomst van 10 januari heeft u vooral stilgestaan bij de vraag wat u als raadslid nodig heeft om weloverwogen besluiten te nemen over deze kernopgaven. En wat in het proces om tot de visie te komen van belang is. Wij hebben het volgende bij u opgehaald:

Inhoud

- Er is behoefte aan meer informatie over de kaders/randvoorwaarden waarbinnen de raad een visie kan ontwikkelen. Genoemd zijn: wettelijke kaders, visies van medeoverheden (provincie, waterschap, buurgemeenten als Zwolle en Deventer), Europees landbouwbeleid, visies van partijen als LTO, veiligheidsregio etc. Anders gezegd: welke input 'van buiten' is relevant bij het maken van onze visie?

Proces

- De visie moet in nauwe samenspraak met inwoners tot stand komen. We willen inwoners prikkelen om mee te blijven praten/denken.
- Bij concrete projecten (dus eigenlijk: na vaststelling van de Omgevingsvisie) is een goed proces en goede communicatie essentieel. Wij vertalen dit als: de Omgevingsvisie moet ook beschrijven wat wij bij concrete ruimtelijke ontwikkelingen van inwoners/initiatiefnemers verwachten. En wat inwoners van de gemeente mogen verwachten.
- De raad wil nauw betrokken blijven bij dit proces. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten bij te wonen of door regelmatig tussentijds bijgepraat te worden.
- Voorbeelden van processen die als voorbeeld kunnen dienen zijn de werkwijze met een 'kopgroep' in Heino om woningbouwlocaties te selecteren (waardering voor het 'voorwerk' dat inwoners en ambtenaren samen deden) en het beleidsproces 'Groen samen doen' (waardering voor open beleidsproces met veel ruimte om het gesprek met elkaar aan te gaan).
- In het participatieproces vindt voorbereiding plaats. De raad neemt het uiteindelijke besluit over de Omgevingsvisie.

Deze input nemen we mee bij de organisatie van het participatieproces. Zodra het proces verder is uitgewerkt delen we dat met u.

COMMUNICATIE

Het vaststellen van de kernopgaven is een belangrijk moment in het proces om te komen tot een Omgevingsvisie. Het sluit de inventarisatiefase af en is de start van een verdiepend participatieproces rond de 3 kernopgaven. Het is een natuurlijk moment om betrokkenen uit de eerste fase te informeren over de stand van zaken en een doorkijkje te geven naar het vervolg. Na vaststelling van de kernopgaven informeren wij de betrokkenen uit de eerste fase.

BIJLAGEN

1. Opbrengst fase 1 Omgevingsvisie:
 - a. Van veelheid aan dingen naar 3 kernopgaven (trechter)
 - b. Wie we hebben gesproken
 - c. Wat onze inwoners belangrijk vinden in hun omgeving
 - d. Relevante thema's

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER : 2003-2019

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 februari 2019

Besluit:

1. De volgende kernopgaven vast te stellen als centrale opgaven van de Omgevingsvisie:
 - a. Hoe geven we vorm en invulling aan de ontwikkelingen in het buitengebied, zodat het een prettige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren?
 - b. Hoe zorgen we dat bestaande wijken en dorpen leefbaar en aantrekkelijk blijven?
 - c. Hoe creëren we de optimale randvoorwaarden voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in Raalte?

Aldus besloten in de vergadering van 21 maart 2019.

de griffier
Jan Bouke Zijlstra

de voorzitter
Martijn Dadema